

Burgemeester en wethouders

Datum 1 oktober 2024

Onderwerp

Convenant gezamenlijke verkenning windenergie buurgemeenten

Wij willen

Gezamenlijk met de gemeenten Meppel, Westerveld en Steenwijkerland, de provincie Drenthe en met medewerking van de provincie Overijssel een gezamenlijke verkenning doen naar windenergie om invulling te geven aan onze RES-opgave.

Wij besluiten

1. Kennis te nemen van de Uitgangspuntennotitie gezamenlijke verkenning windenergie.
2. Het samenwerkingsconvenant 'Gezamenlijke verkenning windenergie' te ondertekenen.
3. Onze bijdrage voor de inhuur van een projectleider van €22.500,- te financieren vanuit de voorhanden zijnde klimaatmiddelen (CDOKE).

Want

- 1.1. *De Uitgangspuntennotitie dient als basis voor het samenwerkingsconvenant 'Gezamenlijke verkenning windenergie'.*
De Uitgangspuntennotitie geeft duidelijkheid over, en is noodzakelijk voor de samenwerking op het gebied van wind tussen de vier gemeenten en de provincie Drenthe. De provincie Overijssel is geen formele samenwerkingspartner, maar ondersteunt de samenwerking wel. De uitgangspunten zijn geconcretiseerd in het samenwerkingsconvenant.
- 2.1. *De gemeenteraad heeft besloten om de mogelijkheden voor windenergie in onze gemeente te onderzoeken.*
Op 26 september 2024 heeft de gemeenteraad besloten om de mogelijkheden voor windenergie in onze gemeente verder te onderzoeken in het gebied Ruinerwold Noord. Bij het nemen van dit besluit is afgesproken dat De Wolden zoveel mogelijk zal samenwerken met de buurgemeenten Westerveld en Meppel. De omgeving en inwoners uit het hele gebied zijn gebaat bij een eenduidige aanpak van het onderzoek naar de mogelijkheden voor windenergie, zoals het maken van afspraken over het lokaal eigendom en een omwonendenregeling.
- 2.2. *Door deze samenwerking kunnen belangrijke aspecten zoals ruimtelijke onderzoeken, de mogelijkheden voor lokaal eigendom en het betrekken van de omgeving via participatie en communicatie gezamenlijk worden opgepakt.*
De eerdergenoemde gemeenten en de provincie Drenthe zijn de mogelijkheden voor windenergie aan het verkennen. Met windenergie kan invulling worden gegeven aan de opgave vanuit de Regionale Energiestrategie voor 2030 (hierna: RES-opgave) voor het opwekken van hernieuwbare elektriciteit. Bij het opstellen van beleid voor windenergie en de opwek van hernieuwbare elektriciteit in zijn algemeenheid spelen veel vraagstukken, zoals hoe het lokaal eigendom wordt georganiseerd, hoe de omgeving goed kan worden betrokken en op welke manier ruimtelijke onderzoeken en milieuonderzoeken worden uitgevoerd. Deze vraagstukken spelen niet alleen in onze gemeente, maar ook in onze buurgemeenten. Met dit samenwerkingsconvenant kunnen de mogelijkheden voor

windenergie en de bijbehorende vraagstukken gezamenlijk worden verkend en beleidsprocessen waar mogelijk met elkaar worden gestroomlijnd. Deze samenwerking kan zodoende een belangrijke bijdrage leveren aan het beleid voor de opwek van hernieuwbare elektriciteit waar de gemeente op dit moment aan werkt. Voor de samenwerking wordt een gezamenlijke projectleider ingehuurd.

3.1. *De inhuur van de gezamenlijke projectleider kan worden gefinancierd vanuit de CDOKE-middelen.*

De vier gemeenten dragen allen voor $\frac{1}{4}$ gedeelte bij aan de inhuur van een projectleider die de gezamenlijke verkenning gaat begeleiden. Het bedrag van €22.500,- kan worden gedekt vanuit de voorhanden zijnde CDOKE-middelen. De twee provincies dragen in totaal €70.000,- bij voor vervolgonderzoeken.

Maar

2.1. *Het is niet aan de samenwerkende, maar aan de individuele overheden, om beleid vast te stellen voor de opwek van hernieuwbare energie.*

Deze samenwerking draagt bij aan de totstandkoming van beleid en het invullen van dit beleid. Het is echter niet aan het samenwerkingsverband om een besluit te nemen over het beleid van één individuele gemeente. Dit is voorbehouden aan de betreffende gemeenteraad. Dat is nadrukkelijk de strekking van deze samenwerking: gezamenlijk optrekken waar nodig, maar de uiteindelijke besluitvorming blijft liggen bij de individuele partijen.

2.2. *De provincie Overijssel is geen deelnemer aan de samenwerking.*

De provincie Overijssel heeft al windbeleid vastgesteld en daarin afspraken gemaakt met gemeenten over waar en wanneer windturbines mogen komen, waaronder met de gemeente Steenwijkerland. De provincie Overijssel neemt daarom geen actieve rol in deze verkenning, maar ondersteunt deze verkenning middels een subsidie.

Achtergrond

Gemeente De Wolden heeft in 2021 in RES-bod gedaan van 0,1 TWh. Dit RES-bod staat gelijk aan 70% van het totale energieverbruik in De Wolden. Op basis van de laatste data blijkt dat we op dit moment 0,02 TWh hebben gerealiseerd. Dit maakt dat we nog 80% van onze RES-opgave vóór 2030 moeten realiseren.

Om de RES-opgave en onze doelstelling voor 2030 tijdig te realiseren, heeft de gemeenteraad besloten om de mogelijkheden voor windenergie in het gebied Ruinerwold Noord verder te onderzoeken. Dit gebied is gekozen op basis van een ruimtelijke verkenning naar wind- en zonne-energie. Uit de verkenning is gebleken dat het in Ruinerwold Noord mogelijk is om de maximale afstand tot geluidsgevoelige objecten (o.a. woningen) te houden. Dit gebied ligt op het grensgebied tussen de gemeenten Westerveld, Meppel en De Wolden. Een maximale afstand tot woningen achten wij wenselijk, omdat zodoende eventuele geluidshinder en hinder door slagschaduw van windmolens kan worden beperkt. Gezien deze potentie willen we de mogelijkheden in dit grensgebied verder onderzoeken, samen met de omringende gemeenten.

Daarnaast is er in 2023 door de gemeenten De Wolden, Meppel, Westerveld en Steenwijkerland een verkenning uitgevoerd naar zoekgebieden voor windenergie in het kader van de (individuele) RES-opgaven. Uit dit onderzoek zijn verschillende gebieden als kansrijk naar voren gekomen. Een aantal hiervan overschrijden de gemeentegrenzen. In het bestuurlijk overleg van 22 november 2023 is de wens uitgesproken om op bepaalde punten gezamenlijk op te trekken bij het eventueel komen tot één of meerdere windprojecten die grenzen aan het grondgebied van buurgemeenten of zich over het grondgebied van meerdere gemeenten uitstrekken.

Gelet op deze "uitdaging" en het feit dat er in de genoemde gemeenten ook gemeenschappelijke vraagstukken spelen, zoals lokaal eigendom, participatie en ruimtelijke procedures, is tijdens het bestuurlijk overleg van 23 november 2023 gevraagd om te komen tot een zogenoemde uitgangspuntennotitie, op basis waarvan de

eerdergenoemde vier gemeenten samen met de provincies Drenthe en Overijssel invulling kunnen geven aan de samenwerking. In de uitgangspuntennotitie wordt ingegaan op respectievelijk de vormen van gemeentegrensoverschrijdende gebieden, het samenwerkingsproces tussen de gemeenten en de provincies, de doelstellingen, de beoogde gezamenlijke aanpak, de governance, de op te leveren producten en de opdrachtomschrijving voor een projectleider die aan de slag gaat met de eerdergenoemde uitdagingen en opdrachten.

Voor de inzet van de projectleider wordt uitgegaan van 16 uur per week voor een totaalbedrag van €90.000,-. De kosten worden gedragen door de vier deelnemende gemeenten. Per gemeente betekent dit een bijdrage van €22.500,-. Na het eerste jaar zal er een evaluatie plaatsvinden, met een go/no go moment. Onze financiële bijdrage wordt gedekt vanuit de klimaatgelden (CDOKE). De kosten voor het maken van het gezamenlijke beleid worden ingeschat op €70.000,-. Deze worden gedragen door beide provincies. De provincie Drenthe draagt als convenantpartner €40.000,- bij en de provincie Overijssel, die het convenant niet zal ondertekenen maar de samenwerking wel ondersteunt, draagt via een subsidie €30.000,- bij.

Op woensdag 5 juni j.l. is er in het kader van de verkenning van de mogelijkheden voor windenergie een bestuurlijk overleg geweest met de genoemde gemeenten en provincies. In dat overleg is de uitgangspuntennotitie, gerelateerd aan die samenwerking, vastgesteld. Ook is in datzelfde overleg het convenant, gerelateerd aan de genoemde samenwerking, besproken én onder voorbehoud van bestuurlijke besluitvorming, vastgesteld. In dit convenant worden de aan de samenwerking verbonden elementen als gezamenlijke aanpak, inhuur van de projectleider, opstellen van een beleidskader, de financiële bijdragen en het penvoerderschap geformaliseerd. Door de provincie Overijssel worden de in het convenant opgenomen elementen wel onderschreven maar niet van een formele handtekening voorzien. De provincie Overijssel voorziet in de financiële bijdrage via een subsidie.

De financiële gevolgen zijn

De bijdrage van €22.500,- voor de inhuur van de projectleider wordt betaald vanuit de gelden vanuit de Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden energie en klimaat (hierna: CDOKE).

Alternatieven

Een alternatief is om niet in te stemmen met de gemeentelijke samenwerking. Dit betekent dat vraagstukken om invulling te geven aan de RES-opgave door de gemeente zelf moeten worden opgepakt. Dit is ongewenst, gezien de vraagstukken (zoals over het mogelijk maken van lokaal eigendom) bij alle deelnemende overheden spelen en het zonde is als deze vraagstukken niet gezamenlijk worden uitgezocht.

Participatie

Bij hernieuwbare energieprojecten kijken we samen met de omgeving naar de mogelijkheden. Participatie en communicatie met omwonenden vormen dan ook onderdeel van dit gezamenlijke traject. Zo kijken we samen met de omgeving naar de mogelijkheden voor de opwek van hernieuwbare energie in een gebied. Dit proces loopt parallel aan het gemeentelijke gebiedsproces dat plaatsvindt in de omgeving van Ruinerwold en indien hier aanleiding toe is, wordt het gebiedsproces ook met de processen van de omliggende gemeenten samengevoegd. Voor de bewoners van Ruinerwold zal in oktober een informatieavond worden georganiseerd. Daarnaast organiseren we dit najaar met de samenwerkende overheden een inloopavond, waarbij bewoners inbreng kunnen geven op hoe zij betrokken willen worden bij het gezamenlijke traject. Binnen alle trajecten wordt zorgvuldig rekening gehouden met de zorgen die er leven bij omwonenden over eventuele hinder door geluid, slagschaduw, mogelijke gezondheidseffecten, impact op het landschap en andere zorgen die er leven in de omgeving. Bewoners worden meegenomen in de onderzoeken die plaatsvinden.

Communicatie

Inwoners worden geïnformeerd met een persbericht van de samenwerkende overheden en zullen worden uitgenodigd voor de gezamenlijke inloopavond in november.

Bijlagen

Uitgangspuntennotitie gezamenlijke verkenning windenergie
Samenwerkingsconvenant gezamenlijke verkenning windenergie
Persbericht